

DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

judecător

judecători

Valentina Clevadî

Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Autoprim Service”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Autoprim Service” privind încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a comunicat Societății pe Acțiuni „Autoprim Service” despre necesitatea achitării taxei de stat,

c o n s t a ț ă

La 04 februarie 2013, ÎCS „Express Leasing” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Autoprim Service” privind încasarea sumei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 31.10.2007 Baranețchi Cazimir s-a adresat către ÎCS „Express Leasing” SRL cu solicitarea de a-i finanța procurarea de la SA „Autoprim Service” a autobusului de marca Lifan LF 6592 n/î CMO509, la prețul de 18 500 euro.

Astfel, la 02.11.2007 între ÎCS „Express Leasing” SRL, SA „Autoprim Service” și Baranețchi Cazimir a fost încheiat contractul tripartit de vânzare-cumpărare nr. 02/11AUT/2007 a autobusului menționat.

Conform pct.1.1 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 02/11AUT/2007 din 02.11.2007, prețul autobusului a fost stabilit la suma de 18500 euro, inclusiv TVA, în pct. 2.2. al contractului fiind stabilită modalitatea de achitare a prețului autobusului, Baranețchi Cazimir achitând direct către SA „Autoprim Service” suma de 7400 euro, iar ÎCS „Express Leasing” SRL a achitat corespunzător suma de 11 100 euro.

Pe parcursul exploatării autobusului, Baranețchi Cazimir a reclamat către SA „Autoprim-Service” defecțiunile și viciile ascunse ale autobusului, la care ultimul nu a reacționat.

Indică că, prin hotărârea Judecătorei Rîșcani din 05.03.2009 s-a constatat cu certitudine că viciile invocate de către Baranețchi Cazimir au apărut în perioada de garanție prevăzută de vânzător și nu constituie rezultatul uzurii autobuzului. Drept urmare, prin hotărârea menționată a fost rezolvit contractul de vânzare-cumpărare nr.02/11 AUT/2007 din 02.11.2007. Corespunzător, SA „Autoprim Service” urma să-i restituie lui Baranețchi Cazimir suma de 7400 euro și ÎCS „Express Leasing” suma de 11100 euro, iar Baranețchi Cazimir să restituie ÎCS „Express Leasing” autobuzul, care la rândul său urma să-l restituie către SA „Autoprim Service”.

La data de 11.06.2010, în baza ordinului de plată nr.1255, întru executarea hotărârii Judecătorei Rîșcani din 05.03.2009, ÎCS „Express Leasing” SRL a achitat la contul Oficiului de executare Rîșcani, în beneficiul lui Baranețchi Cazimir suma de 80 722,16 lei. Prin achitarea către Oficiul de executare Rîșcani a sumei 5168,54 euro ÎCS „Express-Leasing” a efectuat o supraplată pentru debitorul solidar SA „Autoprim Service” în mărime de 2231,46 euro.

La 22.06.2010 întru executarea hotărârii Judecătorei Rîșcani din 05.03.2009, Baranețchi Cazimir a restituit ÎCS „Express Leasing” autobuzul.

Drept consecință a rezolvirii contractului de vânzare-cumpărare nr. 02/11/AUT din 02.11.2007, a fost rezolvit și contractul de leasing nr.528/2007/BAR din 02.11.2007. În rezultat, ÎCS „Express Leasing” a restituit către Baranețchi Cazimir toate plățile efectuate de el în baza contractului de leasing rezolvit, precum și alte plăți adiacente efectuate de Baranețchi Cazimir către terțe persoane, în sumă totală de 2937, 08 euro.

La 21.09.2010, ÎCS „Express Leasing” SRL a expediat pârâtului notificarea cu nr.1080, recepționată de către acesta la 22.09.2010, prin care i s-a propus să-și preia autobuzul Lifan LF6592 cu n/î CMO 509 și să achite suma de 11100,00 euro și 80 722, 16 lei, însă notificarea dată a fost lăsată fără răspuns.

Solicită reclamantul, în urma concretizării cerințelor, încasarea de la SA „Autoprim Service” în folosul ÎCS „Express Leasing” SRL a sumei de 11 100 euro, obligarea SA „Autoprim Service” să-și preia autobuzul ca rezultat al rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare nr. 02/11/AUT din 02.11.2007, încasarea sumei de 2231,46 euro, prejudiciului în sumă de 2937,08 euro, cheltuielilor pentru păstrarea la parcare a autobuzului în sumă de 12244, 80 lei, inclusiv TVA pentru perioada 22.06.2010 - 31.10.2012, precum și taxa de stat în mărime de 8253 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 acțiunea a fost admisă, fiind încasat de la SA „Autoprim Service” în folosul ÎCS „Express Leasing” SRL suma de 11100 euro cu titlu de rate la leasing, 2231,46 euro supraplata efectuată în folosul debitorului solidar, 2937, 08 euro cu titlu de prejudiciu suportat, 12244, 80 lei cu titlu de cheltuieli pentru păstrare la parcare a autobuzului și 8253 lei cu titlu de taxă de stat, cu obligarea SA „Autoprim Service” să preia autobuzul ca

rezultat al rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare nr. 02/11/AUT din 02.11.2007.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 mai 2016, SA „Autoprim Service” a depus cerere de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „Autoprim Service” și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 6 189 lei și cererii de apel motivate până la 15.02.2017, ora 12.00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2017 s-a respins cererea SA „Autoprim Service” cu privire la scutirea taxei de stat și s-a comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat până la 15.03.2017, ora 15.00, fiind explicat că în caz de neîndeplinire a indicațiilor în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017 s-a prelungit termenul privind achitarea taxei de stat până la data de 29.03.2017, ora 15.30.

La 29 martie 2017, SA „Autoprim Service” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2017, solicitând repunerea în termen a recursului și admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată considerînd-o ilegală și neîntemeiată.

Afirmă recurentul că, instanța de apel respingînd cererea cu privire la scutirea taxei de stat, a ignorat probele ce dovedesc faptul că, SA „Autoprim Service” începînd cu data de 11.12.2014 și până în prezent este în imposibilitate de a face careva operațiuni din motive neimputabile societății.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 15.02.2017, fiind recepționată de către recurent conform avizului de recepție a scrisorii recomandate la 15.03.2017 (f.d.55). Prin urmare, recursul declarat de către SA „Autoprim Service” la data de 29.03.2017 a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Examinînd argumentele recursului în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de SA „Autoprim Service”, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului s-a constatat că, prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 18 aprilie 2016 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Express Leasing” SRL împotriva SA „Autoprim Service” privind încasarea sumei.

La 16 mai 2016, SA „Autoprim Service” a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „Autoprim Service” și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat în mărime de 6 189 lei și cererii de apel motivate până la 15.02.2017, ora 12.00.

SA „Autoprim Service” s-a conformat parțial indicațiilor date prin încheierea menționată, depunând cererea de apel motivată, însă prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2017 s-a respins cererea SA „Autoprim Service” cu privire la scutirea taxei de stat și s-a comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat până la 15.03.2017, ora 15.00, fiind explicat că în caz de neîndeplinire a indicațiilor în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

Ulterior, prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017 s-a prelungit termenul privind achitarea taxei de stat până la data de 29.03.2017, ora 15.30.

La caz, recurentul SA „Autoprim Service” invocă dezacordul cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2017.

Analizând conținutul încheierii contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, încheierea instanței de apel emisă în acest sens, este întemeiată și legală.

Potrivit art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în

ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau căror li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr 1216 din 03 decembrie 1992, taxa de stat pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești constituie 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

Articolul 4 alin.(1) din aceeași Lege, prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceeași concluzie derivă și din prevederile art. 85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În interpretarea corectă a normei enunțate, instanța de recurs relevă că, scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 alin. (4) CPC, este dictată de capacitatea reală a justițiabilului de a achita taxa de stat calculată conform Legii taxei de stat nr.1216-XII din 03.12.1992, capacitate care urmează a fi apreciată de către instanță și care urmează a fi nemijlocit reflectată de probele anexate la dosar în acest sens.

Colegiul reține în acest sens că, întru argumentarea temeiniciei cererii de scutire de la plata taxei de stat, SA „Autoprim Service” a prezentat instanței scrisoarea nr. 01 din 14.02.2017 prin care administrația SA „Autoprim Service” informează că executarea operațiunilor bancare prin conturile companiei nu se efectuează din cauza blocării conturilor curente de către IFPS mun. Chișinău. La fel, a fost prezentată dispoziția din data de 11.12.2014 emisă de IFS mun. Chișinău privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului.

În opinia Colegiului, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului, deoarece nu dovedesc situația financiară precară a recurentului, ce ar servi drept temei pentru scutirea de la plata taxei de stat.

Din acest punct de vedere, instanței de judecată urma să-i fie prezentată o informație deplină de la organul fiscal cu privire la deținerea tuturor conturilor bancare.

Or, dispoziția emisă de IFS mun. Chișinău la data de 11.12.2014, nu demonstrează situația actuală a SA „Autoprim Service” și arată că au fost suspendate operațiunile doar la conturile bancare ale contribuabilului deținute la BC

„Mobiasbanca- Groupe Societe Generale”, pe când din însuși antetul societății rezultă că aceasta deține conturi bancare și la BC „Moldova Agroindbank”.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Față de aceste considerente, Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespund cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal, precum și cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa.

Curtea a reiterat implicit că, însăși impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie prin sine o limitare incompatibilă cu garanțiile articolului 6 din Convenție, în situația în care solicitantul nu a probat lipsa mijloacelor financiare (a se vedea *Romany Gaz Grup v. Moldova*, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

De altfel, instanța europeană a relatat în practica judiciară constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că, interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (*Tolstoy –Miloslavsky vs. Regatul Unit*), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normelor care guvernează accesul la justiție.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Autoprim Service”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății pe Acțiuni „Autoprim Service” privind încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari